

SPISAK TEMA ZA DIPLOMSKE RADOVE
SEPTEMBAR 2019. GODINE

Ekonomija i razvoj, Ekonomske ideje: istorija i razvoj, Sistemska analiza

prof. dr Veselin Vukotić (veselin.vukotic@udg.edu.me)

- *Teme definisane u dogovoru sa kandidatima tokom ljetnjeg semestra 2018/19. god*

- **IZ MODULA EKONOMIJA VAZDUHOPLOVSTVA**

Vladislav Vlahović

(vladislav.vlahovic@udg.edu.me; vlado.vlahov@yahoo.co.uk)

Tema 1: Značaj marketinga u savremenom aviobiznisu

Ideja i cilj izrade diplomskog rada: ideja je da student-kinja znanje stečeno na modulu Ekonomija vazduhoplovstva dodatno proširi i kroz izučavanje ekonomskih aspekata marketinga u savremenom aviobiznisu, sagleda značaj savremenih modela poslovanja avio kompanija, u cilju povećanja profitabilnosti i pospješivanja sveukupne ekonomije jedne zemlje.

Izrada ove teme ne samo da proširuje znanje student-a/kinje, već i doprinosi unapređenju njegovih/njenih istraživačkih sposobnosti.

Fundamentalna literatura:

- Doganis, Rigas (2001), *The airline business in the Twenty-first Century*, Routledge ;
- Doganis, Rigas (2005), *Flying off Course*, Routledge;
- Krstić, Branislav; Stepanović, Ljiljana (2004), *Avio-saobraćaj u turbulencijama: Neki elementi za formiranje vazduhoplovne politike*, Centar za liberalno demokratske studije, Beograd;
- Babić, O. i Netjasov, F. (2011) „Kontrola letenja“, Univerzitet u Beogradu, Saobraćajni fakultet, Beograd, Srbija,
- *Aviation and Sustainability*, John Whitelegg and Howard Cambridge, SEI (Stockholm Environmental Institute), A Policy paper, July 2004.
- Slobodan, Ačimović, (2010), *Od nacionalnih avio-prevoznika do low-cost kompanija – Efekti uspešne promene marketing strategije*, Marketing vol. 40, br. 3, Beograd;
- Vukotić, Veselin, *Ekonomska kultura i konkurentnost*;

-
- Božić, Vladan, (2011), *Ekonomija saobraćaja*, CID, Beograd
  - **Konvencija o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu**, dio I, član 1.
  - www.aviationbusinessme.com
  - www.mro-network.com
  - <https://www.icao.int/Pages/default.aspx>
  - **IATA Press Release**
  - **EASA Press Release**

Tema 2: Strategije smanjenja troškova poslovanja u aviobiznisu

Ideja i cilj izrade diplomskog rada: ideja je da student-kinja znanje stečeno na modulu Ekonomija vazduhoplovstva dodatno proširi i kroz izučavanje karakteristika savremenog avio biznisa i savremenih modela poslovanja avio kompanija sagleda mogućnosti iznalaženja adekvatnih odgovora na ekonomske izazove koji prate avio biznis u dolazećim dekadama 21. vijeka.

Izrada ove teme ne samo da proširuje znanje student-a/kinje, već i doprinosi unapređenju njegovih/njenih istraživačkih sposobnosti.

Fundamentalna literatura:

- Doganis, Rigas (2005), ***Flying off Course***, Routledge;
- Krstić, Branislav; Stepanović, Ljiljana (2004), ***Avio-saobraćaj u turbulencijama: Neki elementi za formiranje vazduhoplovne politike***, Centar za liberalno demokratske studije, Beograd;
- Božić, Vladan, (2011), *Ekonomija saobraćaja*, CID, Beograd;
- Vukotić, Veselin, ***Globalizacija nacionalne države***;
- Vukotić, Veselin, ***Ekonomska kultura i konkurentnost***;
- Slobodan, Ačimović, (2010), ***Od nacionalnih avio-prevoznika do low-cost kompanija – Efekti uspešne promene marketing strategije***, Marketing vol. 40, br. 3, Beograd;
- ***Politika i strategija razvoja turizma Crne Gore do 2020. godine*** (2008), Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore, Podgorica.
- ***Zakon o vazдушnom saobraćaju CG***, Br. 14-5/12-1/5, EPA 781 XXIV, Podgorica 29.05.2012.
- www.aviationbusinessme.com
- www.mro-network.com
- **IATA Press Release**
- **EASA Press Release**
- www.montenegroairlines.com;

Tema 3: Globalna konkurentnost ekspertskih znanja iz oblasti avio biznisa

Ideja i cilj izrade diplomskog rada: ideja je da student-kinja znanje stečeno na modulu Ekonomija vazduhoplovstva dodatno unaprijedi u cilju sticanja samopouzdanja za sistematsko istraživanje savremenog avio biznisa i razvoj realnih i intuitivnih sposobnosti, koja su globalno konkurentne. Student-kinja će prvo analizirati teorijske koncepte a potom sistematizovati stručno specijalistička znanja, koja su jedinstvena na globalnom nivou u avio biznisu gdje se ultimativno poštuju standardne operativne procedure.

Izrada ove teme ne samo da proširuje znanje student-a/kinje, već i doprinosi unapređenju njegovih/njenih istraživačkih sposobnosti i sticanju samopouzdanja.

Fundamentalna literatura:

- Doganis, Rigas (2005), *Flying off Course*, Routledge
- Krstić, Branislav; Stepanović, Ljiljana (2004), Avio-saobraćaj u turbulencijama: Neki elementi za formiranje vazduhoplovne politike, Centar za liberalno demokratske studije, Beograd
- Slobodan, Ačimović, (2010), Od nacionalnih avio-prevoznika do low-cost kompanija – Efekti uspešne promene marketing strategije, Marketing vol. 40, br. 3, Beograd
- Doganis, Rigas (2001), *The airline business in the Twenty-first Century*, Routledge
- Vukotić, Veselin, *Globalizacija nacionalne države*;
- Vukotić, Veselin, *Ekonomska kultura i konkurentnost* ;
- Belobaba, Peter; Odoni, Amadeo; Barnhart, Cynthia (2009), *The global airline industry*, Wiley
- www.aviationbusinessme.com
- www.mro-network.com
- *IATA Press Release*
- *EASA Press Release*

- *IZ MODULA EKONOMIJA ENERGETIKE*

Branislav Prelević

(branop@t-com.me; igor.telebak@udg.edu.me)

1. Veliki sistemi za skladištenje energije (baterije) su energetska rješenje budućnosti

Pitanje koje se istražuje: Da li su baterije energetska rješenje budućnosti za skladištenje energije?

Ideja i cilj izrade rada: Ideja rada je da student predstavi primjenjive tehnologije koje se mogu koristiti za skladištenje električne energije. Tehnološki razvoj i široka upotreba obnovljivih izvora energije, posljednjih su godina doveli do značajnog razvoja tehnologija koje se mogu koristiti za skladištenje električne energije. Kao moguće rješenje za izazove koji se javljaju usljed upotrebe obnovljivih izvora energije, razmatra se primjena baterija. Baterije za skladištenje električne energije se prepoznaju kao element koji može smanjiti nepredvidivost proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije. Takođe, u budućnosti se očekuje značajno povećanje udjela baterijskih sistema za skladištenje električne energije.

2. Značaj "pametnih mreža" za budućnost elektroenergetskih sistema

Pitanje koje se istražuje: Kako će razvoj pametnih mreža uticati na budućnost elektroenergetskih sistema?

Ideja i cilj izrade rada: Ideja rada je da student predstavi razvoj novih tehnologija prenosa električne energije koje mogu dovesti do racionalnijeg pristupa u proizvodnji, prenosu i potrošnji energije. Upravo pametne mreže predstavljaju primjenu savremene informacione i komunikacione tehnologije u upravljanju sistemima električnih mreža, odnosno digitalno prikupljanje, razmjenu i procesuiranje informacija u cjelokupnom energetskom sistemu. Cilj rada je da student istraži kako će razvoj pametnih mreža u budućnosti uticati na elektroenergetske sisteme.

3. Ekonomska regulacija u elektroenergetskom sektoru sa osvrtom na Crnu Goru

Pitanje koje se istražuje: Kako se vrši regulacija elektroenergetskog sektora i koje se metode regulacije koriste?

Ideja i cilj izrade rada: Regulacija elektroenergetskog sektora podrazumijeva regulaciju cijena, kvalitet snabdijevanja i regulaciju tržišta električne energije. Rad bi trebao da se fokusira na navedena pitanja regulacije. Studenti bi trebalo da ukažu na neophodnost uvođenja sistema regulacije i da na osnovu kritičkog sagledavanja postojećih modela regulacije ukazu na njihove prednosti i nedostatke. Takođe, studenti bi trebalo da daju osvrt na postojeće stanje regulacije elektroenergetskog sektora u Crnoj Gori.

4. Električna vozila – Perspektiva i mogućnost njihove primjene u Crnoj Gori

Pitanje koje se istražuje: Koja je perspektiva i mogućnost primjene električnih vozila u Crnoj Gori?

Ideja i cilj izrade rada: EU je snažno krenula u promovisanje korištenja električne energije u sektoru transporta. Osim što je transport važan za razvoj ekonomije i omogućava i nova radna mjesta, takođe je ključan za funkcionisanje jedinstvenog tržišta i slobodnog kretanja ljudi i roba, njegova važnost u okvirima EU se ogleda i kroz ulogu koju ima u prelasku na tzv. nisko-karbonsku ekonomiju. E-mobilnost se podstiče kako kroz aktivnosti na uspostavi regulatornog okvira, koji uključuje i odgovarajuće podsticaje, tako i kroz gradnju mreže punionica. Cilj rada bi trebao biti da se sagledaju prakse u sektoru e-mobilnosti u Evropi i regionu i da se analizira potencijal razvoja ovog sektora u Crnoj Gori.

Mikroekonomija, Statistika i ekonometrija

prof. dr Milica Vukotić (milica.vukotic@udg.edu.me)

Tema: Primijenjena mikroekonomija u oblasti životne sredine (*rezervisana tema*)

Ideja i cilj izrade diplomskog rada: ideja je da student-kinja znanje stečeno na mikroekonomskoj

grupi predmeta primijeni u praksi. Svjedoci smo da nove tehnologije i novi način života mijenjaju ne samo ukuse i preferencije potrošača, već i način obavljanja poslova. Značajno uništavanje životne sredine u toku proteklih decenija dovelo je do porasta značaja zelene ekonomije. Naročito bitnu ulogu u ovom dijelu ima mikroekonomija koja daje odgovor na pitanje da li je opravdano uvođenje nekog novog propisa, zakona itd.

Izrada ove teme ne samo da povećava znanje student-a/kinje, već i doprinosi povećanju njegovih/njenih istraživačkih sposobnosti.

Fundamentalna literatura:

- Hal, Varijan: „Mikroekonomija-moderan pristup“, Ekonomski fakultet, Beograd
- Pindyck, Rubinfeld: „Mikroekonomija“, MATE Zagreb

Tema: Asimetrične informacije na tržištu zdravstva

Ideja i cilj izrade diplomskog rada: ideja je da student-kinja znanje stečeno na mikroekonomskoj grupi predmeta primijeni u praksi. Potrebno je da student-kinja prvo analizira teorijske koncepte, a potom da na primjeru tržišta zdravstva objasni asimetrične informacije. Jedna od pretpostavki postojanja savršene konkurencije je savršena informisanost, odnosno da su i strana ponude i strana tražnje u potpunosti informisane o transakciji koja se dešava. Međutim, vrlo često jedna strana ima mnogo više informacija od druge, a na tržištu zdravstva postoje brojni primjeri

Izrada ove teme ne samo da povećava znanje student-a/kinje, već i doprinosi povećanju njegovih/njenih istraživačkih sposobnosti.

Fundamentalna literatura:

- Hal, Varijan: „Mikroekonomija-moderan pristup“, Ekonomski fakultet, Beograd
- Pindyck, Rubinfeld: „Mikroekonomija“, MATE Zagreb

Tema: Regresiona analiza (istraživačko pitanje se definiše na prijedlog student-a/kinje)

Ideja i cilj izrade diplomskog rada: ideja je da student-kinja znanje stečeno na statističkoj grupi predmeta primijeni na konkretnom primjeru koji sam-a definiše. Potrebno je da student-kinja prije statističke, odnosno ekonometrijske analize, teorijski obradi oblast na koju se odnosi definisana tema, odnosno istraživačko pitanje.

Izrada ove teme ne samo da povećava znanje student-a/kinje, već i doprinosi povećanju

njegovih/njenih istraživačkih sposobnosti.

Fundamentalna literatura:

- Soldić-Aleksić Jasna: "Primenjena analiza podataka", Ekonomski fakultet, Beograd
- Ostale knjige će biti određene nakon definisanja istraživačkog pitanja.

Preduslov: neophodno je da student ne samo posjeduje dobro znanje statistike i ekonometrije, već i da zna da koristi neki od vodećih statističkih programa.

Matematika,

prof. dr Biljana Stamatović (biljana.stamatovic@udg.edu.me)

- **Matematička apstraktnost – „pojam“**
  - Uvodna literatura: Primjenjena matematika, Raymond A. Barnett, Michael R. Ziegler, Karl E. Byleen
    - *Cilj i ishod:* Cilj je da student izabere jedan matematički pojam (izbor se pravi s mentorom) i predstavi ga kroz bar 10tak primjera koji su iz raznih naučnih ili istraživačkih oblasti. Nastoji se prikazati univerzalnost Matematike i besmislenost njenog učenja bez razumjevanja i osjećaja njene apstrakcije.
    - *Neophodno znati:* Realne funkcije jedne realne promjenljive
- **Preciznost definicija ekonomskih pojmova**
  - Uvodna literatura: Primjenjena matematika, Raymond A. Barnett, Michael R. Ziegler, Karl E. Byleen
    - *Cilj i ishod:* Cilj je da student pojmove koje susreće u okviru nastavnih predmeta iz ekonomskih oblasti, a koriste matematičku teoriju, strogo definiše koristeći matematičke pojmove. Kao ishod je sagledavanje uvezanosti ekonomije i matematike, s jasnim naglaskom na preciznost.
    - *Neophodno znati:* Realne funkcije jedne realne promjenljive, bar 10tak definicija iz oblasti mikroekonomije, makroekonomije ili neke druge ekonomske oblasti
- **Veza između polena cvijeća u vodi i cijene proizvoda na tržištu**
  - Uvodna literatura: Sheldon M. Ross, An Elementary Introduction to Mathematical Finance

- *Cilj i ishod:* Cilj je da student pokaže istraživačku sposobnost. Studentova sposobnost povezivanja teorijskih znanja iz više oblasti dolazi do izražaja.
- *Neophodno znati:* Osnove matematike i statistike.

Austrijska i Čikaška škola,

prof. dr Jadranka Kaludjerović (jadranka.kaludjerovic@udg.edu.me)

1. Prikaz knjige- Leonard Read „How do we know“

Ideja izrade rada je da se student bliže upozna sa radom jednog od značajnih ekonomista 20-tog vijeka, čiji je esej “Ja olovka” analiziran tokom studija. Osnovni cilj rada je da se analiziraju ideje ovog ekonomiste koje on iznosi u knjizi How do we know. Takodje cilj je da ideje koje student analizira poveže sa temama koje su obrađivane tokom studija posebno na predmetima Ekonomija i razvoj, Austrijska i Čikaška škola i Preduzetništvo.

Obavezna literatura: How do we know - Leonard Read, Psihofilozofija biznisa- V. Vukotić, Austria and Chicago-Mark Skousen

Napomena: knjiga How do we know - Leonard Read dostupna je samo na engleskom jeziku i studenti je mogu naći na sajtu [www. mises.org](http://www.mises.org)

2. Ekonomski principi u literaturi

Ideja ovog istraživačkog rada je da student prepozna principe ekonomije u knjizi koju samostalno odabere. Cilj je da ideje izložene u knjizi student analizira i poveže sa osnovnim principima ekonomije koje su studenti bili u prilici da proučavaju nekoliko puta tokom studija.

Obavezna literatura: Principi ekonomije- J.Guortni i R. Strup, Psihofilozofija biznisa- V. Vukotić

3. Ekonomski principi u filmu

Ideja ovog istraživačkog rada je da student prepozna principe ekonomije u filmu/filmovima koju samostalno odabere. Cilj je da ideje izložene u filmu student analizira i poveže sa osnovnim principima ekonomije koje su studenti bili u prilici da proučavaju nekoliko puta tokom studija.

Obavezna literatura: Principi ekonomije- J.Guortni i R. Strup, Psihofilozofija biznisa- V. Vukotić,

Biznis i država, Javne finansije i razvoj

prof. dr Milorad Katnić (milorad.katnic@udg.edu.me; katnic@t-com.me)

Tema 1: Oporezivanje "grijeha"

Ideja i cilj izrade: Akcize na alkohol, cigare, šećer uvode se sa opravdanjem brige o zdravlju ljudi i smanjenja negativnih eksternalija. Da li država treba da se miješa kada su u pitanju eksternalije? Da li su i koliko efikasne politike za državu, a koliko za zdravlje ljudi? Da li je moralan ovakav pristup selektivnog oporezivanja, odnosno koristiti instrument poreza da bi se izazvalo pokajanje korisnika "grijeha"? Kako ove mjere utiču na tržište proizvođača? Da li "grešnici" više koštaju od "svetaca"?

Literatura:

1. Rosen Harvey – Javne finansije
2. The Economist – "Sin" taxes – eg, on tobacco – are less efficient than they look
3. Mattoon Richard – Sin taxes: The sobering Fiscal Reality, The Federal Reserve bank of Chicago
4. Snowdon – The Wages of Sin Taxes, Adam Smith Institute
5. Buchanan – Granice Slobode - Između anarhije i Levijatana;
6. Mises Ludwig – Od plana do haosa, Global Book, Novi Sad;
7. Mises Ludwig – Birokratija;
8. Hazlit H – Ekonomija u jednoj lekciji, Global book, Novi Sad

Tema 2: Formalizovanje rada

Ideja i cilj izrade: Prema podacima UN-a veći dio radno aktivnog stanovništva u svijetu radi u neformalnoj ekonomiji. Šta su benefiti, a šta troškovi takvog rada za državu? Šta su benefiti, a šta troškovi takvog rada za pojedince i kompanije? Šta su uopšte uzroci a šta posljedice neformalnog rada? Da li je i zbog čega neophodno formalizovati rad? Kako učiniti formalizaciju poželjnom?

Literatura:

1. Rosen Harvey – Javne finansije
2. Bastiat F. – Ono što se vidi i ono što se ne vidi. ISSP, Podgorica
3. OECD – “Is Informal Normal? – Towards More and Better Jobs in Developing Countries”
4. UNDP – Nacionalni izvještaj o razvoju po mjeri čovjeka: Neformalni rad - od izazova do rješenja
5. Schneider, Buehn, Montenegro – New estimates for the Shadow Economy all over the World, International Economic Journal
6. Rutkowski, Walewski – Fiscal Policy and Economic Growth: Lessons for Eastern Europe and Central Asia, The World Bank

Tema 3: Zašto sam protiv carina

Ideja i cilj izrade: Uprkos prosperitetu koji je slobodan trgovinski sistem donio poslednjih nekoliko decenija, čini se da se države ponovo vraćaju protekcionizmu. U tome, sve glasnije postaju najrazvijenije države. Sve tiša je priča o ukidanju granica i carina, zagovaranju slobode kretanja robe i kapitala i povećanju međunarodne konkurencije. Ko zaista dobija, a ko gubi u takvim trgovinskim politikama i ratovima?

Da li je i zbog čega neophodno uvoditi carine? Šta su uzroci a šta posljedice uvođenja carina? Šta su benefiti, a šta troškovi uvođenja carina za državu? Šta su benefiti, a šta troškovi carina za pojedince i kompanije? Ko su i kada dobitnici, a ko žrtve carina?

U radu je potrebno dati osvrt i na ulogu Svjetske trgovinske organizacije u dijelu uvođenja i “sinhronizacije” carina, te ulogu carina kroz prizmu ekonomskih sloboda, kao i uticaj carina na sve više zastupljenu online trgovinsku razmjenu.

Literatura:

1. Rosen Harvey – Javne finansije
2. Milorad Katnic - Fiskalna politika i ekonomski razvoj Crne Gore
3. Milorad Katnic - Izvori državne potrošnje (državni prihodi) i ekonomski rast (iz doktorskog rada “Državna potrošnja i ekonomski rast”)

4. Milton Friedman – Free to Choose
5. Kevin O'Rourke; Jeffrey Williamson, u The Economist - Trade before the tariffs
6. The Economist - Why tariffs are bad taxes
7. Bastijat – Ono što se vidi i ono što se ne vidi
8. Izvještaji Heritage Foundation i Fraser Instituta o ekonomskim slobodama

Tema 4: Država Mars

Ideja i cilj izrade: Šta je koncept “idealne”-poželjne države? Koje funkcije bi trebala da vrši idealna država? Da li bi idealna država imala poreze? Što ako se ostvare namjera Elona Muska da ljudska vrsta naseli Mars? Cilj rada je da se definiše okvir i smjernice za funkcionisanje zamišljene države Mars na kojoj bi se preselili stanovnici Zemlje. Kroz ovu intelektualnu vježbu potrebno je da student istraži svrhu i karakter države, njene funkcije, ograničenja i domete i ispiše svoju viziju idealne-poželjne države.

Literatura:

1. Rosen Harvey – Javne finansije
2. Robert Nozick – Anarhija, država i utopija
3. Buchanan – Granice Slobode - Između anarhije i Levijatana
4. Platon – Država
5. Aristotel – Politika

Tema 5: Rodna konvergencija – jednakost kao faktor razvoja

Ideja i cilj izrade: Rad treba da analizira uzročno-posljedičnu vezu između rodne (ne)ravnopravnosti i ekonomskog razvoja. Poseban osvrt će biti usmjeren na žensko preduzetništvo, njegov razvoj i posebne mjere za unapređenje ovog sektora privrede, kao i razmatranje efekata sve većeg ucesca žena na tržištu rada na ekonomski razvoj? U tom pravcu, neophodno je analizirati rezultate posebnih vrsta oporezivanja u odnosu na rodni identitet kao primjere praksi pojedinih država.

Literatura:

1. Rosen Harvey – Javne finansije
2. Lahey, Kathleen - International Transactions, Taxation, and Women: the Critical Role of Gender Analysis
3. Hanna LiKusterer - Gender equality and liberal individualism: A critical reading of economist discourse in Sweden

4. Spencer Bastani - Gender-based and couple-based taxation
5. Imraan Valodia - Gender, poverty and taxation: An overview of a multi-country study of gender and taxation
6. E. Gapova: Gender equality vs. difference and what post-socialism can teach us,
7. Cho: Does Gender Equality Promote Social Trust? An Empirical Analysis,
8. Goldin: A Grand Gender Convergence: Its Last Chapter
9. J. Angrist: How Do Sex Ratios Affect Marriage and Labor Markets? Evidence from America's Second Generation

Računovodstvo,

dr Milica Daković-Tadić (milica.dakovic@udg.edu.me)

Računovodstvo i njegova informaciona uloga

Ideja i cilj izrade diplomskog rada:

Računovodstvene informacije imaju značajno mjesto i ulogu u upravljačkim aktivnostima entiteta i samim tim informacionim potrebama menadžmenta. Upravljačke aktivnosti entiteta odnose se na polaganje računa o stanju i uspjehu preduzeća, donošenje pojedinačnih poslovno-finansijskih odluka, kao i sistemsko upravljačke kontrole poslovno-finansijskih procesa u preduzeću. U tu svhu potrebno je uspostaviti jasnu sistematiku informacija i posvetiti pažnju računovodstvenim djelovima odnosno izvorima informacija.

Fundamentalna literatura:

Vasiljević K., (1965): *Teorija i analiza bilansa*, Četvrto dopunjeno i prerađeno izdanje, Savremena administracija, Beograd

Meigs R., F., Meigs, W., B., (1999), „*Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja*“, MATE, Zagreb

Kotruljević B., (2005): *Knjiga o umijeću trgovanja*, Binoza press, Zagreb

Instrumenti finansijsko-računovodstvenog izvještavanja o stanju i uspjehu preduzeća

Ideja i cilj izrade diplomskog rada:

Cilj istraživanja u radu jeste analiza finansijsko-računovodstvenog izvještavanja preduzeća sa aspekta filozofske platforme uloge tih informacija u procesu rada preduzeća. Razumijevanje značaja i strukture instrumenata finansijsko-računovodstvenog izvje, njihove svrhe, načina evidentiranja i poštovanja načela stalnosti poslovanja u kontekstu zadataka preduzeća i upotrebe istih, je ključ pitanja solventnosti i konkurentnosti kompanije. Ujedno, navedene

okolnosti i ciljevi su istraživački izazov teme ali i izazov u praktičnoj analizi studije slučaja i realnog života preduzeća.

Fundamentalna literatura:

Kotruljević B., (2005): *Knjiga o umijeću trgovanja*, Binoza press, Zagreb

Vasiljević K., (1965): *Teorija i analiza bilansa*, Četvrto dopunjeno i prerađeno izdanje, Savremena administracija, Beograd

Meigs R., F., Meigs, W., B., (1999), „*Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja*“, MATE, Zagreb

Računovodstveno praćenje dugoročnih i kratkoročnih obaveza

Ideja i cilj izrade diplomskog rada:

Proces globalizacije, harmonizacije, digitalizacije u poslovnom okruženju sve više je izazov kompanijama da na adekvatan način upravljaju računovodstvenim i finansijskim podacima kao i strukturom izvora finansiranja. Cilj ovog istraživačkog rada jeste da se sagleda važnost izvora finansiranja koji nijesu sopstveni izvori finansiranja, njihova struktura, dinamika servisiranja istih i njihov uticaja na razvoj kompanije. c

Fundamentalna literatura:

Vasiljević K., (1965): *Teorija i analiza bilansa*, Četvrto dopunjeno i prerađeno izdanje, Savremena administracija, Beograd

Meigs R., F., Meigs, W., B., (1999), „*Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja*“, MATE, Zagreb

Kotruljević B., (2005): *Knjiga o umijeću trgovanja*, Binoza press, Zagreb

Razvoj računovodstvene teorije i prakse kroz ekonomsku istoriju

Ideja i cilj izrade diplomskog rada:

Razvoj računovodstvene teorije i prakse konstantno je pod uticajem sve razvijenijih i složenijih oblika privređivanja. Nastanak principa dvojnog knjigovodstva se vremenski vezuje za srednji vijek, a prostorno za stare italijanske pomorske i trgovačke gradove. Evidentiranja za potrebe praćenja poslovnih aktivnosti počela su sa pojavom trgovaca u italijanskim gradovima kao što su Venecija, Đenova, Firenca i drugi. Prvobitne oblike trgovanja pratila su međusobna poznanstva između trgovaca i mušterija pa zbog toga nije bilo potrebe da se evidentiraju dužničko-povjerilački odnosi između njih, a razvojem ovih odnosa nastaje potreba za knjigovodstvenim kasnije računovodstvenim evidencijama i principima. Cilj ovog istraživačkog rada jeste da se analizira značaj računovodstvene profesije za potrebe poslovnog odlučivanja u različitim ekonomskim kontekstima kroz istoriju.

Fundamentalna literatura:

Vasiljević K., (1965): *Teorija i analiza bilansa*, Četvrto dopunjeno i prerađeno izdanje, Savremena administracija, Beograd

Meigs R., F., Meigs, W., B., (1999), „*Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja*“, MATE, Zagreb

Kotruljević B., (2005): *Knjiga o umijeću trgovanja*, Binoza press, Zagreb

Etika u računovodstvu-predmet, principi i metod

Ideja i cilj izrade diplomskog rada:

Etika u računovodstvu je izazovna tema koja obuhvata širok opseg posmatranja ove problematike ako se razmatra u kontekstu načina rada organizacije, rukovođenja preduzećem, korišćenja ekonomskih resursa i prirodnih resursa, vlasničkih odnosa, odnosa prema zaposlenima, odnosa prema okruženja u kom se posluje, lokalnom, nacionalnom i međunarodnom. Tema je dodatno intrigantna obzirom da postoje teze u teoriji i praksi da etika i poslovanje nijesu u neposrednoj vezi kao i da ekonomija nema nikakvu obavezu niti potrebu da bude moralna. Da druge strane, sa aspekta računovodstva poslovni svijet je pun skandala od trgovine, banaka, osiguranja do lažnih troškova menadžera. Predmet i cilj istraživanja otvara prostor za teorijsku i praktičnu komponentu u toku pisanja rada.

Fundamentalna literatura:

Vasiljević K., (1965): *Teorija i analiza bilansa*, Četvrto dopunjeno i prerađeno izdanje, Savremena administracija, Beograd

Meigs R., F., Meigs, W., B., (1999), „*Računovodstvo: Temelj poslovnog odlučivanja*“, MATE, Zagreb

Kotruljević B., (2005): *Knjiga o umijeću trgovanja*, Binoza press, Zagreb

Međunarodni marketing,

dr Milica Daković-Tadić (milica.dakovic@udg.edu.me)

Brend menadžment kao faktor konkurentnosti

Ideja i cilj izrade diplomskog rada:

Globalizacija tržišta, intenzivna konkurencija na tržištu i promjenljivi uslovi poslovanja navode kompanije da kontinuirano tragaju za novim izvorima konkurentne prednosti. Kako bi kompanija bila konkurentna i imala konkurentnu prednost u promjenjivim uslovima poslovanja, kontinuirano održavala zadovoljne kupce i lojalnost istih prema brendu, jedan od načina kreiranja i razvoja marketing strategije jeste i kreiranje i razvoj brenda. Na ovaj način kreirana marketing strategija ujedno predstavlja i dugoročnu investiciju kompanije, i sa tog aspekta posmatrano direktno se implicira i na poboljšanje finansijskih performansi u poslovanja.

Fundamentalna literatura:

Lamb, Hair, and McDaniels, MKTG3, Southwestern, 2009. (knjiga se nalazi za studente u biblioteci UDG-a)

Previšić, J.; Ozretić-Došen, Đ. (urednici): Osnove marketinga, Adverta, Zagreb, 2007.

Institucije EU,

mr Ivan Jovetić (ivan.jovetic@udg.edu.me)

1. ANALIZA UPRAVLJANJA JAVNIM SERVISIMA U EU

Ideja rada je analizirati modele upravljanja i finansiranja javnih servisa u EU. Rad je usmjeren na identifikaciju i poređenje adekvatnih upravljačkih modela kao i oblika finansiranja javnih servise.

Cilj rada je analizirati moguće adekvatne modele i dati odgovor na pitanje da li se može identifikovati i uobličiti efikasan model upravljanja. Dodatno, pokušaće se i identifikovati adekvatan model za Crnu Goru kao i izvršiti poređenje sa postojećim modelom upravljanja i oblikom finansiranja uz eventualnu usklađenost sa evropskim pravom. Rad ima značajnu praktičnu dimenziju i utiče na povećanje istraživačke i analitičke sposobnosti studenata.

Literatura: Adriana Mutu, Joan Botela Coral: *Broadcasting Regulation in Europe. A Theoretical Design for Comparative Research*; Petkovic, Panic, Hrvatin: *Comparing models and demanding reforms of public service media*; Eva Nowak: *Autonomy and Regulatory Frameworks of Public Service Media in the Triangle of Politics, the Public and Economy: A Comparative Approach*; Ratkovic Njegovan, Radenkovic: *Management in the Public Broadcasting Service: The reasons for a change of strategy*

2. BREGZIT KAO DISOLUCIJA ILI (R)EVOLUCIJA EU?

Ideja rada je analizirati uticaj procesa poznatog ka Bregzit na budućnost EU odnosno divergente pravce federalizacije EU ili povratka većeg značaja gradova i regiona. Dalje, ideja je usmjerena na analizu da li je neophodno mijenjati strukturu EU i njenih institucija u novom vremenu. Cilj rada je analizirati različite scenarije uključujući i ostanak Velike Britanije u EU. Potrebno je i promišljati o mogućnosti da uprkos referendumu i njegovom ishodu Britanija možda ostane u EU. Rad bi trebalo da da odgovor na pitanje da li Bregzit disolucija EU i samo napuštanje Velike Britanije ili je uvod u strukturnu (r)evoluciju forme i suštine EU.

Literatura:

LSE Institute: LSE Commission on the Future of Europe; Stratfor: Brexit or Not: The Future of the European Union; Chatam House: After Brexit: Britain's Future; INET: Brexit and the Future of Europe

3. REGULACIJA TRANSPORTNIH USLUGA U EU U SVIJET(L)U TEHNOLOŠKIH INOVACIJA – MODEL UBERIZACIJE KAO STUDIJA SLUČAJA

Ideja rada je analizirati da li digitalizacija ekonomije može i treba biti regulisana. Pored toga, odgovor je potrebno tražiti i na pitanje da li je adekvatan okvir regulacije zabrana i zaštita. Cilj rada je istraživanje adekvatnog odgovora ali i okvira na tehnološke promjene XXI vijeka. Pored toga, potrebno je pokušati dati odgovor da li su *uberizovani* modeli tehnološke ili transportno-hotelsko-nekretninske kompanije?

Literatura: *Uber, the online car-sharing service: a critical review of European approach to competition vs. local regulation*, Meltem BAGIS AKKAYA; *Uber: Innovation in Society*, Henrique Schneider; *Creative Destruction and the Sharing Economy: Uber as Disruptive Innovation*, Henrique Schneider; *Social, Economic and Legal Consequences of Uber and similar transportation network companies (TNCs)*, EP; *International comparison of taxi regulations and Uber*, Sytze Rienstra Peter Bakker Johan Visser; *Competition, Growth and Regulatory Heterogeneity in Europe's Digital Economy*, Matthias Bauer and Fredrik Erixon

Konstitucionalna ekonomija

prof. dr Vladimir Kavarić (kavari@t-com.me)

Tema 1. Neoklasična i nekonstitucionalna ekonomija- sličnosti, razlike i praktične implikacije

Ideja i cilj: Osnovna ideja je prepoznavanje praktičnih implikacija određenih teorijskih postavki. U osnovi provjere validnosti razumijevanja svake teorijske teze nalazi se njena primjena u realnim životnim situacijama.

Osnovna literatura:

- 1) New Institutional Economics, Furubotn, Richter;
- 2) The Making of Modern Economics, Mark Skousen

Tema 2. Značaj transakcionih troškova u ekonomskoj aktivnosti- primjer Crne Gore

Ideja i cilj: Transkacioni troškovi su prirodni činilac i sastavni element svih društvenih i ekonomskih odnosa. Priroda institucionalnog okvira u određenom društvu utiče na visinu transakcionih troškova i samim tim kvalitet i intenzitet ekonomskih aktivnosti.

Osnovna literatura:

- 1) The Economics of Transaction Costs, Oliver Williamson
- 2) The Making of Modern Economics, Mark Skousen